

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-1

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54
Volume 54

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Putna kultury s MMK nalezená v Popůvkách u Brna (okr. Brno-venkov) Moravian Painted Ware culture vessel found at Popůvky u Brna (Dist. of Brno-venkov)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

se podařilo zdokumentovat zhruba čtyři desítky zahloubených objektů z období kultury s lineární keramikou. I když větší podíl nalezených artefaktů náleží do fáze Ib, poloha byla osídlena i ve fázi IIa. Z tohoto období se podařilo odkrýt i neúplný půdorys dlouhého domu.

David Humpola

Resumé

Vítovice (Bez. Znojmo). Linearbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

VYSOKÉ POPOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Nekázanec“. Neolit? Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Vysoké Popovice představují z hlediska pravěkého osídlení okrajovou zónu. Nadmořská výška okolí místy přesahuje 500 m n. m. a půdní pokryv nedosahuje velké kvality. Z katastru obce a jejího okolí jsou zaznamenány ojedinelé nálezy především kamenné industrie (Kratochvíl 1904, 247; Vokáč et al. 2004).

V létě 2012 byly v trati Nekázanec objeveny ojedinelé nepatinované kamenné artefakty. Uvedená poloha je lokalizována na mírném jihovýchodním svahu vybiňujícího z kóty 523 m. Samotné místo nálezu leží přibližně v nadmořské výšce 480 m n. m.

Štípaná kamenná industrie sestává z dlouhé čepele z obsidiánu a dvou štípaných křišťálů. Pozornost zaujímá především obsidiánová čepel s bilaterální retuší, která je zlomená v distální části. Velikost artefaktu je neobvyklá – 6,6 cm. Na křišťálech je patrné opracování lidskou rukou. S největší pravděpodobností jsou křišťály lokálního původu. Žádný jiný materiál nebyl v okolí nálezů zaznamenán. Kulturní klasifikace nálezů je obtížná, nejspíše se jedná o doklady aktivit v neolitu, snad v kultuře s moravskou malovanou keramikou (dále MMK). Na okolních katastrech jsou doklady osídlení v kultuře s MMK patrné v Zakřanech (Kuča et al. 2004), v Sudicích (nepubl.) a Lukovanech (Kuča – Vokáč 2001). Příslušnost artefaktů k paleolitu byla vyloučena, ale je třeba do budoucna verifikovat nálezy křišťálu, které mohou indikovat právě aktivity spojené s tímto osídlením (cf. Škrdla et al. 2012, 220).

Nápadná je velikost obsidiánového artefaktu. Většinou se na jižní až jihozápadní Moravě lze setkat s úštěpy či čepelemi o velikosti do 4 cm (cf. Oliva 1984, 226). Na východní Moravě (tedy blíže k primárním zdrojům na východní Slovensko) je možné s artefakty větších rozměrů z obsidiánu počítat častěji (autorské poznatky, nepubl.).

Martin Kuča, Zdeněk Hájek, Jaroslav Bartík

Literatura

Kratochvíl, A. 1904: *Ivančický okres. Vlastivěda Moravská II*. Brno: Musejní spolek.

Obr. 25. Vysoké Popovice (okr. Brno-venkov). Fotografie artefaktů.

Fig. 25. Vysoké Popovice (Brno-County Dist.). Photo of the artifacts.

Kuča, M., Vokáč, M. 2001: Neolitické sídliště u Lukovan (okr. Brno-venkov). *Archeologie Moravy a Slezska*, 135.

Kuča, M., Vokáč, M., Kovář, J. 2004: Zakřany (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 45, 133.

Oliva, M. 1984: 4.4 Typologické, chronologické a sociální aspekty štípané industrie. In: E. Kazdová, *Těšetice-Kyjovice I. Starší stupeň kultury s moravskou malovanou keramikou*. Brno: Univerzita J.E. Purkyně, 212–231.

Škrdla, P., Knotek, P., Kuča, M., Rychtaříková, T., Eigner, J., Bartík, J., Vokáčová, J., Vokáč, M., Nikolajev, P. 2012: Neobvykle situovaná polykulturní lokalita Mohelno-Plevovce – příklad pronikání lidí do nitra Českomoravské vrchoviny. *Acta Musei Moraviae, sci. soc.* 97(2), 209–223.

Vokáč, M., Kuča, M., Kovář, J. 2004: Vysoké Popovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 45, 133.

Resumé

Isolated artifacts made from obsidian and rock crystals were collected at Vysoké Popovice, Brno-County district.

ZLÍN (K. Ú. MALENOVICE, OKR. ZLÍN)

Tř. 3. května. LNK. Sídlíště. Záchraný výzkum.

Výzkum probíhal v měsíci listopadu při rekonstrukci drážního kabelu v těsné blízkosti železniční trati Otrokovice – Vizovice. Lokalita se nachází v bezejmenné trati na mírném terénním výběžku nad řekou Dřevnicí v nadmořské výšce 206 m a její polohu lze určit na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-31-25, v širším okolí bodu 47/165 mm